

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Vossenlintworm

Vossenlintworm

De vossenlintworm (*Echinococcus multilocularis*) is een kleine lintworm (1-4,5 mm). Deze lintworm leeft in de darmen van de vos. De vossenlintworm komt al vele jaren voor bij vossen in Zwitserland, Oostenrijk, Duitsland, België, Luxemburg, Oost-Frankrijk en Oost-Europa. In Nederland komt deze lintworm alleen voor bij een deel van de vossen in Zuid-Limburg en Oost-Groningen. Ook in het wild levende knaagdieren (muizen, ratten) kunnen vossenlintwormen hebben. Soms raken honden en katten ook besmet met deze parasiet. Bij mensen komt de vossenlintworm zeer zelden voor.

Verspreiding van vossenlintworm in Europa
(bron Echinoreg)

Eitjes van lintworm

In de darmen van een besmette vos zitten stukjes lintworm met eitjes. De eitjes komen via de ontlasting van de vos in de natuur. Deze eitjes zijn zo klein dat je ze niet kan zien. Ze overleven bevroering bij -18°C maar gaan dood door verhitting bij 60°C of hoger.

Ziek door vossenlintworm

De kans dat mensen besmet raken met eitjes van de vossenlintworm en dan ziek worden is zeer klein. Als er wel ziekteverschijnselen ontstaan, gebeurt dat meestal pas na jaren (5-15 jaar). De parasieten vormen blaasjes met vocht in lever, longen, botten en hersenen. Deze ernstige ziekte heet bij de mens alveolaire echinokokkose. De klachten zijn niet heel specifiek: misselijkheid, braken, pijn in de buik en geelzucht. Ook kan hoesten en benauwdheid optreden. Behandeling van deze ziekte komt vaak te laat omdat de klachten pas na jaren optreden. Zonder behandeling overlijdt je aan deze zeldzame ziekte. Honden en katten kunnen drager van de vossenlintworm zijn. Zij scheiden dan wel eitjes uit, maar worden er niet ziek van.

Risico's

Vossen, (jacht)honden en katten lopen de parasiet meestal op door het eten van besmette knaagdieren of contact met besmette uitwerpselen. De eitjes van de vossenlintworm kunnen ook terecht komen op wilde bosvruchten (bramen, frambozen en bosbessen), paddenstoelen of valfruit (appels en peren). Dat kan een risico voor de mens zijn. Als je namelijk besmet fruit of groente uit de tuin eet, kan de parasiet in je lichaam komen. Dat gebeurt ook tijdens tuinieren door contact met besmette grond.

Mensen die (in)direct contact met besmette vossen hebben, lopen meer risico: bijvoorbeeld landbouwers, jagers en boswachters. Ook mensen die in gebieden met besmette vossen, bosvruchten, paddenstoelen of valfruit eten, lopen een extra risico.

Voorzorgsmaatregelen

De kans om een infectie met vossenlintworm op te lopen is erg klein. Toch is het belangrijk om besmetting te voorkomen en voorzorgsmaatregelen te nemen:

- Raak met de blote hand geen uitwerpselen of kadavers van vossen aan. Gebruik altijd handschoenen.
- Blijf uit de buurt van vossenholen en zorg ook dat eigen honden daar wegblijven.
- Was wilde bosvruchten, zelf geplukte paddenstoelen, valfruit en groenten altijd grondig. We adviseren groenten en fruit uit risicogebieden te koken voor consumptie. Invriezen in huishoudelijke diepvriesapparaten werkt niet, omdat die niet beneden de -18°C vriezen. De vossenlintwormeitjes gaan pas dood bij -80°C .
- Was na grond- en bosbouwwerkzaamheden, tuinieren en contact met honden en katten altijd goed de handen met water en zeep.
- Ontworm jachthonden in gebieden waar de vossenlintworm voorkomt. Doe dit elke 4 weken met een wormmiddel waar praziquantel in zit.

- Ontworm honden en katten in Zuid-Limburg en Oost-Groningen die regelmatig los buiten lopen. Doe dit elke 4 weken met een wormmiddel waar praziquantel in zit.
- Ontworm honden en katten die op vakantie zijn geweest in gebieden waar de vossenlintworm veel voorkomt (België, Frankrijk, Duitsland, Zwitserland, Oostenrijk, Tsjechië, Polen, Baltische Staten). Doe dit twee achtereenvolgende dagen met een wormmiddel waar praziquantel in zit. Zorg dat tot twee dagen na het ontwormen de ontlasting niet in het milieu komt. Voer de ontlasting af via het huishoudelijk afval en niet via het GFT-afval.

Meer informatie

kijk op www.rivm.nl/vossenlintworm

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

oktober 2012